

сигетах. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2013. № 109. С. 281–285.

REFERENCES

1. Comenius, J. A. (2018). Velyka dydaktyka [The Great Didactic] (O.I.Lytvynenko, Trans.). Kyiv: Osvita. [in Ukrainian]
2. Tsyfrovizatsiya ukrajyns'koyi osvity: realizatsiya, problemy i perspektyvy [Digitalization of Ukrainian education: implementation, problems and prospects]. (n.d.). URL: <https://oplatforma.com.ua/article/16004-tsyfrovizatsiya-ukrajynskoi-osviti-realizatsiya-problemi-i-perspektivi> [in Ukrainian]
3. Rol' ta vplyv khmarnykh tekhnolohiy v osviti [Role and impact of cloud technologies in education]. (n.d.). URL: <https://wezom.com.ua/blog/rol-ta-vplyv-hmarnih-tehnolohiy-v-osviti> [in Ukrainian]
4. Sysoyeva, S. (2021). Tsyfrovizatsiya neperervnoyi profesynoyi osvity [Digitalization of lifelong vocational education]. Neperervna profesynna osvita: teoriya i praktyka.(4). S. 24–32. [in Ukrainian]
5. Chumak, M. (2023). U chomu poliahaie vidminnist mizh teoriieiu i praktykoiu fizychnoho eksperymentu? [What is the difference between the theory and practice of a physical experiment?]. Educational Horizons. Vol. 52. No 1. [in Ukrainian]
6. Chumak, M., & Sliusarenko, M. (2013). Stvorennia modeli navchannia kursu teoretychnoi fizyky “Elektro-

dynamika” na osnovi zadachnoho pidkholu v pedahohichnykh universytetakh [Designing a model for teaching the course of theoretical physics “Electrodynamics” based on the problem-solving approach in pedagogical universities]. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky. No 109. P. 281–285. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЦОКОЛЕНКО Олександр – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій та програмування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Наукові інтереси: педагогічні технології, методика викладання фізики, розвиток професійних компетентностей студентів, інтеграція STEM-дисциплін.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TSOKOLENKO Olexsandr – Candidate of Pedagogical Sciences, Docent of the Department of Information Technologies and Programming at Volodymyr Dahl East Ukrainian National University.

Scientific interests: pedagogical technologies, physics teaching methodology, development of students’ professional competencies, integration of STEM disciplines.

Стаття надійшла до редакції 06.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 15.01.2026 р.

УДК 378.014:81’243

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-387-391

МАГДЮК Ольга –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Хмельницького національного університету
ORCID: <http://orcid.org/000-0002-6778-3586>
e-mail: tychynskao@ukr.net

РОГУЛЬСЬКА Оксана –

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної освіти та міжкультурної комунікації
Хмельницького національного університету
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5603-0274>
e-mail: oxana.rogulska@gmail.com

РЕФЛЕКСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗВО

У статті досліджується роль рефлексивних технологій у формуванні навчальної компетентності студентів на заняттях із іноземної мови в ЗВО. Визначено, що рефлексивні методики спрямовані на розвиток не лише мовних умінь, а й когнітивної, емоційної та соціальної складових компетентності.

У статті зазначено, що рефлексивні технології займають важливе місце в сучасній педагогіці як інструменти, спрямовані на розвиток самосвідомості студентів на заняттях із іноземної мови в ЗВО, критичного мислення та здатності аналізувати власний освітній досвід. У контексті компетентнісної освіти рефлексія розглядається не лише як засіб оцінювання результатів навчання, але й як механізм особистісного та професійного зростання.

Особлива увага у статті приділена використанню навчальних щоденників, портфоліо, само- та взаємного оцінювання як інструментів, що дозволяють студентам аналізувати власну діяльність, оцінювати ефективність комунікативних стратегій, враховувати етичні, культурні та емоційні аспекти взаємодії.

У роботі підкреслюється значення системного впровадження рефлексивних технологій для підвищення самосвідомості, емпатії, здатності до адаптації мовної поведінки у різних міжкультурних та професійних контекстах. Аналізуються дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців, які підтверджують ефективність рефлексивних практик у навчанні іноземних мов, зокрема для розвитку навчальної компетентності.

Автори статті пропонують педагогічні підходи та сценарії застосування рефлексивних технологій, що включають поєднання автентичних матеріалів, цифрових ресурсів та інтерактивних вправ. У результаті впровадження таких методик студенти здобувають можливість не лише оволодівати мовними засобами на професійному рівні, а й критично аналізувати власну діяльність, формувати навички самоконтролю, саморегуляції та ефективної міжкультурної взаємодії.

Ключові слова: рефлексивні технології, навчальна компетентність, заняття із іноземної мови, освітній процес, самоконтроль.

МАНДИУК Оліга –

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages
Khmelnytskyi National University
ORCID: <http://orcid.org/000-0002-6778-3586>
e-mail: tychynskao@ukr.net

ROGULSKA Oksana –

Doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor,
Full Professor of the Department of Foreign Language Education
and Intercultural Communication
Khmelnytskyi National University
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5603-0274>
e-mail: oxana.rogulska@gmail.com

REFLECTIVE TECHNOLOGIES IN THE FORMATION OF LEARNING COMPETENCE IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES IN HEI

The article examines the role of reflective technologies in the formation of students' learning competence in foreign language classes in HEI. It has been determined that reflective methods are aimed at developing not only language skills, but also cognitive, emotional and social components of competence.

The article has noted that reflective technologies occupy an important place in modern pedagogy as tools aimed at developing students' self-awareness in foreign language classes in HEI, critical thinking, and the ability to analyze their own educational experience. In the context of competency-based education, reflection has been considered not only as a means of assessing learning outcomes, but also as a mechanism for personal and professional growth.

Special attention in the article has been paid to the use of educational diaries, portfolios, self- and mutual assessment as tools that allow students to analyze their own activities, evaluate the effectiveness of communicative strategies, take into account ethical, cultural and emotional aspects of interaction.

The work emphasizes the importance of the systematic implementation of reflective technologies for increasing self-awareness, empathy, and the ability to adapt language behavior in various intercultural and professional contexts. Studies by domestic and foreign scientists have been analyzed, which confirm the effectiveness of reflective practices in teaching foreign languages, in particular for the development of learning competence.

The authors of the article offer pedagogical approaches and scenarios for the use of reflective technologies, which include a combination of authentic materials, digital resources and interactive exercises. As a result of the implementation of such methods, students gain the opportunity not only to master language skills at a professional level, but also to critically analyze their own activities, develop skills of self-control, self-regulation and effective intercultural interaction.

Key words: *reflective technologies, educational competence, foreign language classes, educational process, self-control.*

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності проблеми. Рефлексивні технології займають важливе місце в сучасній педагогіці як інструменти, спрямовані на розвиток самосвідомості студентів на заняттях із іноземної мови в ЗВО, критичного мислення та здатності аналізувати власний освітній досвід. У контексті компетентнісної освіти рефлексія розглядається не лише як засіб оцінювання результатів навчання, але й як механізм особистісного та професійного зростання.

Рефлексивні технології розуміються як система педагогічних методів і прийомів, що заохочують студентів оцінювати свої дії, комунікативні стратегії, емоційні реакції та когнітивні процеси. Ці технології включають рефлексивні есе, навчальні журнали, контрольні списки самооцінювання, взаємне оцінювання, портфоліо та керовані дискусії. Їхня головна мета – допомогти студентам свідомо інтерпретувати свій досвід і перетворювати його на змістовні знання.

У викладанні іноземних мов рефлексивні технології значно сприяють формуванню комунікативної та міжкультурної компетенції. Аналізуючи власну мовленнєву поведінку, студенти стають більш усвідомленими щодо лінгвістичних помилок, культурних відмінностей та прагматичних аспектів спілкування. Рефлексія дозволяє студентам порівнювати передбачувані значення з фактичними комунікативними результатами та відповідно коригувати свої стратегії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Використання рефлексивних технологій у формуванні навчальної компетентності на заняттях іноземної мови в ЗВО були темою дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців. Українські дослідники, зокрема С. Ю. Ніколаєва, О. В. Ясінська та І. С. Козелецька, підкреслюють важливість інтеграції культурно-орієнтованих завдань, автентичних текстів та рефлексивних практик для розвитку міжкультурної та мовної компетентності студентів. Вони зазначають, що систематичне використання рефлексивних технологій сприяє формуванню самосвідомості, емпатії, здатності до самокорекції, а також розвитку навичок усвідомленого застосування лексико-граматичних і комунікативних засобів у різних професійних та культурних контекстах.

Зарубіжні науковці, такі як М. Вугам, Т. Дудлі-Еванс, М. Ст-Джон, Г. Дуденей та Н. Хоклі, досліджують вплив рефлексивних технологій на формування професійної та міжкультурної компетентності в контексті навчання англійської як іноземної. Вони відзначають, що ведення навчальних щоденників, створення портфоліо, само- та взаємне оцінювання дозволяють студентам аналізувати власну діяльність, оцінювати ефективність комунікативних стратегій, враховувати етичні, емоційні та культурні аспекти взаємодії. Крім того, інтеграція цифрових та онлайн-ресурсів у рефлексивну практику забезпечує активне залучення студентів до міжкуль-

турних дискусій і симуляцій, наближених до реальних професійних ситуацій.

Систематичне використання рефлексивних технологій у навчальному процесі сприяє формуванню комплексної навчальної компетентності, яка поєднує мовну, когнітивну, емоційну та соціальну складові. Вона дозволяє студентам не лише опанувати іноземну мову на професійному рівні, а й розвивати навички саморегуляції, критичного мислення, ефективної комунікації та адаптації до різноманітних культурних і професійних контекстів.

Мета статті – проаналізувати роль та методологічний потенціал рефлексивних технологій у формуванні навчальної компетентності на заняттях із іноземної мови, висвітлюючи, як рефлексивні практики, такі як щоденники, портфоліо, самооцінювання та оцінювання колегами, а також керовані дискусії, покращують когнітивні, емоційні та поведінкові виміри навчання, розвивають метакогнітивні навички та сприяють особистісному, соціальному та професійному розвитку в контексті вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ключова методологічна перевага рефлексивних технологій полягає в їхньому інтегративному характері. Вони поєднують когнітивні, емоційні та поведінкові компоненти навчання, забезпечуючи цілісний розвиток особистості студента. Завдяки регулярній рефлексії студенти набувають навичок саморегуляції, відповідальності за результати навчання та готовності до постійного самовдосконалення.

Крім того, рефлексивні практики сприяють розвитку емпатії та толерантності, які є важливими в міжкультурній взаємодії. Коли студенти розмірковують над комунікативними ситуаціями, що стосуються різних культурних норм та цінностей, вони вчаться інтерпретувати поведінку з різних точок зору та уникати стереотипних суджень. Цей аспект особливо актуальний в умовах глобальної невизначеності та соціальних викликів, коли освіта повинна готувати студентів до гнучкого та етичного спілкування.

Модернізація вищої освіти вимагає впровадження педагогічних підходів, що сприяють розвитку самостійності студентів, їх критичного мислення та здатності керувати власним навчальним процесом. У цьому контексті рефлексивні технології відіграють значну роль у формуванні навчальної компетентності, яка розуміється як комплекс знань, навичок, ставлень та цінностей, що забезпечують ефективне навчання та саморозвиток протягом усього життя [2].

Сучасний освітній простір наголошує не лише на отриманні знань, але й на розвитку здатності студентів аналізувати, оцінювати та регулювати власні навчальні процеси. У викладанні іноземних мов цей підхід є особливо актуальним, оскільки вивчення мови включає складні когнітивні, соціальні та культурні виміри. Рефлексивні технології, які включають такі методи, як навчальні щоденники, портфоліо, самооцінювання та оцінювання колег, слугують ефективними інструментами для розвитку навчальної компетентності студентів,

метакогнітивної усвідомленості та міжкультурних комунікативних навичок. Ці методи заохочують студентів критично аналізувати свою успішність, визнавати особисті сильні та слабкі сторони, а також розробляти стратегії для постійного вдосконалення. Їхня основна функція полягає в тому, щоб допомогти студентам проаналізувати свій досвід, виявити сильні та слабкі сторони, а також визначити напрямки подальшого вдосконалення [4].

Навчальні щоденники – це структуровані або напівструктуровані особисті записи, де студенти розмірковують про свій щоденний або щотижневий навчальний досвід. На заняттях з іноземних мов щоденники дозволяють студентам документувати нову лексику, граматичні труднощі, комунікативні успіхи та труднощі в розумінні культурних нюансів. Вони сприяють метакогнітивній усвідомленості, заохочуючи студентів оцінювати свій прогрес, визначати області для вдосконалення та ставити особисті цілі вивчення мови. Завдяки постійній рефлексії щоденники зміцнюють як лінгвістичну компетенцію, так і навички саморегуляції.

Портфоліо – це кураторські колекції робіт студентів, які демонструють їхні досягнення, прогрес та стратегії навчання з часом. У контексті навчання іноземним мовам портфоліо можуть включати письмові завдання, записи розмов, звіти про проекти та відгуки однолітків. Портфоліо сприяють комплексній рефлексії, дозволяючи студентам відстежувати свій розвиток, аналізувати закономірності у виконанні та пов'язувати завдання в класі з використанням мови в реальному світі. Цей рефлексивний процес сприяє автономності, критичному мисленню та інтегрованій мовній компетенції.

Самооцінювання передбачає оцінку студентами власного володіння мовою, виконання завдань та участі за певними критеріями. На уроках іноземних мов завдання самооцінювання можуть включати оцінку плавності говоріння, граматичної точності, розуміння на слух або навичок міжкультурного спілкування. Систематично аналізуючи свої сильні та слабкі сторони, студенти розвивають метакогнітивні навички, беруть на себе відповідальність за своє навчання та розвивають реалістичне розуміння своїх здібностей. Цей процес сприяє як лінгвістичній, так і освітній компетентності.

Взаємооцінювання залучає студентів до оцінювання успішності своїх колег на основі встановлених рубрик або рефлексивних підказок. На заняттях із іноземних мов це може включати перегляд усних презентацій, симуляцій діалогів або письмових завдань. Взаємооцінювання заохочує критичне мислення, конструктивний зворотний зв'язок та спільне навчання. Воно також знайомить студентів із різними комунікаційними стратегіями та культурними перспективами, підвищуючи міжкультурну обізнаність та навички співпраці. Завдяки цьому процесу студенти вдосконалюють власне використання мови та поглиблюють своє розуміння ефективного спілкування.

Формування навчальної компетентності за допомогою рефлексивних технологій базується на принципі освіти, орієнтованій на студента. Рефлексія заохочує студентів брати на себе відповідальність за результати свого навчання та ставати активними учасниками освітнього процесу. Систематично оцінюючи свій прогрес, студенти розвивають метакогнітивні навички, такі як планування, моніторинг та регулювання своєї навчальної діяльності.

У контексті навчання іноземним мовам рефлексивні технології підвищують усвідомлення студентами лінгвістичної та комунікативної діяльності. Студенти розмірковують над засвоєнням словникового запасу, використанням граматики та стратегіями взаємодії, що призводить до більш свідомого та ефективного вивчення мови. Водночас, рефлексія сприяє розвитку мотивації та позитивного ставлення до безперервного навчання [5].

Важлива педагогічна цінність рефлексивних технологій полягає ще і в їхній інтегративній природі. Вони поєднують когнітивні, емоційні та поведінкові компоненти навчання, забезпечуючи таким чином цілісний розвиток навчальної компетентності. Рефлексія також сприяє впевненості в собі та стійкості, оскільки студенти вчать розглядати помилки як можливості для зростання, а не як невдачі.

Більше того, рефлексивні технології сприяють формуванню соціальної та етичної відповідальності. Завдяки взаємній оцінці та спільній рефлексії студенти набувають здатності поважати альтернативні точки зору, надавати конструктивний зворотний зв'язок та брати участь у змістовному діалозі. Ці навички є важливими для професійного та академічного спілкування в сучасному суспільстві.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Таким чином, рефлексивні технології є ефективним методологічним інструментом для формування навчальної компетентності на заняттях із іноземної мови в ЗВО. Їх систематичне використання в освітньому процесі сприяє саморегуляції, критичному мисленню та навичкам навчання протягом усього життя, що є фундаментальними вимогами сучасної освіти. Рефлексивні технології виявляються ефективним педагогічним інструментом у формуванні навчальної компетентності, оскільки вони активно залучають студентів до аналізу власного навчального процесу, оцінювання результатів та розвитку метакогнітивних навичок. Систематичне впровадження рефлексивних практик, таких як журнали, портфоліо, взаємне оцінювання та самооцінювання, покращує когнітивні, емоційні та поведінкові виміри навчання. Рефлексія сприяє саморегуляції, критичному мисленню, автономії та відповідальності, що є важливим для навчання протягом усього життя. Крім того, ці технології сприяють розвитку міжособистісних та етичних компетенцій, сприяючи емпатії, толерантності та конструктивному діалогу в контексті спільного навчання. Таким чином, рефлексивні технології не лише покращують академічну успішність, але й

розвивають особистісні та соціальні навички, що відповідає сучасним вимогам вищої освіти.

Разом щоденники, портфоліо, самооцінювання та взаємне оцінювання складають основу рефлексивних технологій у викладанні іноземних мов. Вони надають студентам реальні можливості контролювати та оцінювати своє навчання, розвивати лінгвістичні, міжкультурні та метакогнітивні компетенції, а також зміцнювати їхню здатність самостійно застосовувати знання як в академічному, так і в професійному контексті.

Майбутні дослідження можуть зосередитися на кількох напрямках: емпіричні дослідження для вимірювання впливу конкретних рефлексивних інструментів на освітню компетентність студентів у різних дисциплінах; інтеграція з цифровими платформами: дослідження того, як онлайн-журнали, електронні портфоліо та програмне забезпечення для спільної роботи покращують рефлексивні практики та сприяють залученню; міждисциплінарні підходи: аналіз ролі рефлексії у формуванні професійних, міжкультурних та емоційних компетенцій одночасно; поздовжні дослідження для оцінки довгострокового впливу рефлексивних практик на академічний та професійний розвиток студентів; адаптація до контексту: вивчення того, як рефлексивні технології можна адаптувати для викладання іноземних мов, STEM-дисциплін або гуманітарних наук для максимізації результатів навчання.

Досліджуючи ці сфери можна удосконалити рефлексивні методології, оптимізувати педагогічні стратегії та забезпечити студентів міцнішою основою для особистісного, академічного та професійного зростання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Козелецька І. С. Міжкультурна комунікація у професійній підготовці майбутніх фахівців : навч. посіб. Київ : КНУТД, 2019. 180 с.
3. Ясінська О. В. Формування міжкультурної компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. № 4. С. 112–121.
4. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. Clevedon : Multilingual Matters. 1997. 124 p.
5. Dudeney G., & Hockly N. How to teach English with technology. Harlow : Pearson Education Limited. 2012. 192 p.
6. Dudley-Evans T., & St John M. J. Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach. Cambridge : Cambridge University Press. 1998. 301 p.
7. Hubbard P., & Levy M. Teacher education in CALL. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company. 2006. 398 p.
8. Tomlinson B. Materials development in language teaching. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press. 2011. 432 p.

REFERENCES

1. Nikolaieva, S. Yu. (2013). *Metodyka vykladannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka* [Methods of teaching foreign languages and cultures: Theory and practice]. Kyiv: Lenvit. 590 s. [in Ukrainian]

2. Kozeletska, I. S. (2019). Mizhkulturna komunikatsiia u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv [Intercultural communication in professional training of future specialists]. Kyiv: KNUTD. 180 s. [in Ukrainian]

3. Yasinska, O. V. (2018). Formuvannia mizhkulturnoi kompetentnosti studentiv u protsesi vuvchennia inozemnoi movy [Formation of students' intercultural competence in the process of learning a foreign language]. Pedagogichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. (4). S. 112–121. [in Ukrainian]

4. Byram, M. (1997). Teaching and assessing intercultural communicative competence. Clevedon: Multilingual Matters. 124 p. [in English]

5. Dudney, G., & Hockly, N. (2012). How to teach English with technology. Harlow: Pearson Education Limited. 192 p. [in English]

6. Dudley-Evans, T., & St John, M. J. (1998). Developments in English for specific purposes: A multidisciplinary approach. Cambridge: Cambridge University Press. 301 p. [in English]

7. Hubbard, P., & Levy, M. (2006). Teacher education in CALL. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 398 p. [in English]

8. Tomlinson, B. (Ed.). (2011). Materials development in language teaching (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press. 432 p. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

МАГДЮК Ольга – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Хмельницького національного університету.

Наукові інтереси: педагогіка, підготовка вищої школи, мовна підготовка студентів немовних спеціальностей.

РОГУЛЬСЬКА Оксана – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іншомовної освіти та міжкультурної комунікації Хмельницького національного університету.

Наукові інтереси: сучасні дослідження теорії і методики професійної освіти, методологічні, компаративні, науково-методичні засади підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища ЗВО.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

MAHDIUK Olha – PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Foreign Languages Khmelnytskyi National University.

Scientific interests: pedagogy, higher school training, language training of students of non-linguistic majors.

ROGULSKA Oksana – Doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor, Full Professor of the Department of Foreign Language Education and Intercultural Communication Khmelnytskyi National University.

Scientific interests: modern studies of the theory and methodology of professional education, methodological, comparative, scientific – methodical principles of training future foreign language teachers under the conditions of information and learning environment in higher education institutions.

Стаття надійшла до редакції 03.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 14.01.2026 р.

УДК 373.5:37.091.33:004

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-391-395

РАШЕВСЬКА Наталя –

кандидат педагогічних наук, доцент,

старший науковий співробітник

Інституту цифровізації освіти НАПН України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6431-2503>

e-mail: nvr@iitlt.gov.ua

ІМЕРСИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН У СТАРШІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Метою статті є теоретичне обґрунтування поняття імерсивного середовища навчання та розроблення його компонентної структури як педагогічного утворення, що забезпечує цілісну інтеграцію імерсивних технологій у процес навчання у старшій профільній школі. У статті обґрунтовано доцільність розгляду імерсивного середовища навчання як педагогічного феномену, визначено його ціннісно-методологічні, змістово-діяльнісні, комунікаційно-організаційні та оцінювально-результативні компоненти. Актуальність дослідження зумовлена трансформацією цілей загальної середньої освіти в умовах упровадження Нової української школи та старшої профільної школи, а також потребою у формуванні компетентнісних, дослідницьких і метапізнавальних результатів навчання. Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел засвідчив фрагментарність підходів до використання імерсивних технологій та відсутність цілісного педагогічного бачення імерсивного середовища навчання. Уточнено зміст поняття «імерсивне середовище навчання» як структурно організованого педагогічного середовища, що забезпечує занурення учнів у навчальну діяльність через інтерактивну взаємодію зі змістом навчання, цифровими та просторовими об'єктами й моделями. Розроблено структурно-компонентну модель імерсивного середовища навчання, що створює рамкові педагогічні умови для реалізації різних дидактичних підходів, визначає функції оцінювально-результативного компоненту та критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, а також показано потенціал поєднання імерсивних технологій із адаптивними можливостями штучного інтелекту для персоналізації навчання. Практична значущість результатів полягає у можливості використання моделі як методичного орієнтира для проєктування навчальних курсів, добору імерсивних освітніх ресурсів та розроблення навчальних сценаріїв у старшій профільній школі.

Ключові слова: імерсивні технології навчання; імерсивне середовище навчання; імерсивне навчання; старша профільна школа, академічні ліцеї.

RASHEVSKA Natalia –

PhD of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Senior Researcher of the Institute of Digitalisation of Education

National Academy of Educational Sciences of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6431-2503>

e-mail: nvr@iitlt.gov.ua